

بسم الله الرحمن الرحيم

مبنای حقیقی ما در تربیت جنسی، هیامداری است.

نکته مهم در تربیت جنسی صحیح، توحیدی و سلامت محور این است که باید حیا را به صورت اصیل و دقیق بشناسیم و انواع تقلبی آن را بازشناسی کنیم و بدانیم که حیای احمقانه و حیای عاقلانه، دو نوع حیا هستند که اگر افراد آنها را نشناسند ممکن است به اسم یکی به دیگری آسیب بزنند یا یکی را به نفع دیگری مصادره کنند.

تفاوت حیای احمقانه و عاقلانه

حیای عاقلانه، به ما این قدرت و قابلیت را می‌دهد که مرتکب بدی‌ها و زشتی‌ها نشویم و انسان را از بدی‌ها حفظ می‌کند.

1 حیای احمقانه توانمندی انجام خوبی‌ها را از انسان می‌گیرد و او را از خوبی‌ها جدا می‌کند.

2 حیای عاقلانه، شرمساری و حیا از انسان‌های خوب، بابت کارهای بد است.

اما حیای احمقانه، شرمساری انسان از انسان‌های بد، بابت کارهای خوب است.

3 حیای عاقلانه، قدرت و نیرو است. فرد را به تعالی، رشد و تناسبات شخصیتی و سلامت برتر می‌رساند.

حیای احمقانه یک نقطه ضعف است. توانمندی‌های انسان را از او می‌گیرد و به او به خاطر نداشتن برخی از توانمندی‌ها، آسیب می‌زند.

حیای عاقلانه، زیرساخت، روش و هدف تربیتی جنسی ما است.

از نگاه اولیای خدا و اهل بیت (سلام الله علیهم اجمعین)، حقیقت و جایگاه حیا یک موقعیت فوق العاده است.

← ایشان رابطه بین عقل، حیا و ایمان را بسیار تنگاتنگ معرفی می‌کنند؛ یعنی هر اندازه حیای عاقلانه فرد زیاد شود، ایمان و عقل او نیز زیاد می‌شود و هر اندازه حیای فرد آسیب ببیند، ایمان و عقل او به همان اندازه آسیب می‌بیند.

← اگر می‌خواهیم فرزندان مومنی داشته‌باشیم، باید حیای عاقلانه را در آن‌ها پرورش دهیم و تقویت کنیم.

✗ یک خطای تربیتی

▲ گاهی ضعف شخصیتی فرزند با حیای عاقلانه اشتباه گرفته می‌شود.

▲ معمولاً درون‌گراها بیشتر دچار این خطا می‌شوند. زیرا تعاملات اجتماعی و ارتباطات آن‌ها کم است و بیشتر اوقات تایید طلبی برای آن‌ها مهم است.

مثلاً دختر دانشجویی که حاضر نیست در جمع استاد و دانشجویان مرد، کنفرانس بدهد؛ در نگاه عامیانه امکان دارد فکر کنیم این دختر چقدر باحیا است که دلش نمی‌خواهد در چشم نامحرم جلوه کند. اما ممکن است قضاوتمان غلط باشد.

اگر این دختر دانشجو بگوید که خوشم نمی‌آید زیرا پسرها به من می‌خندند و وقتی به من نگاه می‌کنند، صدایم می‌لرزد. یا هنگام کنفرانس در حضور استاد مرد، از این که بخواهد به من ایراد بگیرد یا فکر کنم که استاد اشتباه من را متوجه شده، اذیت می‌شوم.

▲ این دانشجو ظاهراً رفتاری می‌کند که گمان می‌کنیم به حیطة هیامداری عاقلانه نزدیک است. اما موضوع ایشان، ضعف شخصیتی اوست. دلیل اینکه در کلاس مختلط کنفرانس علمی نمی‌دهد، به‌خاطر این نیست که جلوه نکند، اتفاقاً به‌خاطر این است که می‌ترسد جلوه نکند، دقیقاً برعکس است.

◀ بخش عمده‌ای از حیطة‌ی حیامداری مربوط به حالات روحی، فکری و قلبی فرد است. در تربیت، اندرونی فرد را می‌سازیم نه فقط رفتارهای او را. یعنی بینش‌درمانی مهم‌تر از رفتاردرمانی است.

◀ وقتی فرزند شما درونگرا است، باید مهارت‌های برون‌گرایی ناب و سالم، براساس حیا‌ی عاقلانه را به او آموزش بدهید و این جزء ضرورت‌ها است.

یکی از پایه‌های تربیتی جنسی، قبل از زیرساخت‌های تربیت جنسی این است که بچه‌ها ارتباط خلاق و سالم را، هم با هم‌جنس خود و هم با جنس مخالف خود بیاموزند. اگر این ارتباط سالم را نداشته باشند،

◀ دچار افراط و تفریط خواهند شد ◀ یا در تضاد و تعارض با جنس مخالف قرار می‌گیرند

◀ و یا دچار وادادگی می‌شوند و جنس مخالف را به عنوان یک ارزش برتر تلقی می‌کنند.

🌱 والدین الگوی عملی فرزندان در حیامداری 🌱

◀ الگوی بچه‌های زیر هفت سال، الگوهای بصری و بعد از هفت سال، الگوهای سمعی است.

① هفت سال اول، نوع تعاملاتمان باید به گونه‌ای باشد که بیشترین اندازه از رفتار حیامدار را در خانه و خانواده داشته باشیم تا الگوی عملی فرزندانمان شویم.

یعنی فرزند ما باید ببیند که پدر باحیا کسی است که فیلم‌های بد و ناجور نمی‌بیند، حرف‌های زشت و ناجور نمی‌شنود و اگر کسی حرف زشت زد یا فیلم نامناسبی گذاشت، با نهایت ادب و احترام ولی با قدرت و اقتدار شخصیتی، آن‌ها را کاملاً پس می‌زند و نشان می‌دهد که انسان با حیا‌ی مقتدر دارای چه شخصیتی است.

② در هفت سال دوم، لازم است فرزندان با آگاهی ویژه، دلایل موضوعات را بدانند.

❖ مخاطره تربیتی برای مادران فرهیخته و با تحصیلات عالی:

اگر زودتر از موعد و بیشتر از آن مقداری که نیاز است توضیحاتِ اضافی به کودک داده شود، این امکان وجود دارد که ذهن استدلالی‌شان رشد کند اما در حیطة‌ی عملی و حیطة حیا که مهم‌ترین هدف ماست چیزی به دست نیاورند. یعنی بسیار بدانند ولی بسیار نتوانند.

🌱 از نکات کلیدی در حیطة رفتارهای حیامدارِ والدین 🌱

🌱 عزت نفس 🌱

✓ عزت نفس یکی از کارکردهای بسیار ویژه است که با ایمان ارتباط دارد.

«...وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ» (۸ منافقون)

👤 فرزند شما هنگامی می‌تواند رفتار تان را الگو قرار بدهد و این الگو با بزرگ شدن بچه ارزش خود را از دست ندهد که در آن ارزش‌های حقیقی و ناب را ببیند.

یکی از ارزش‌های حقیقی ناب این است که هر رفتار خوبی باید آثار خوبِ خود را نشان بدهد.

▲ اگر حیای عاقلانه را نشناسیم، هنگام عمل نکردن به عملِ بد بدکاران، به دلیل تمسخر و آسیب‌هایی که انسان‌های بدکردار بر ما وارد می‌کنند، رنجیده و دچار مشکل خواهیم شد. اگر حالتِ شکستگی شخصیت و یا احساس از بین رفتن اقتدار هویتی در ما آشکار باشد و کودک آن را به وضوح ببیند، قطعاً کاری را که به عزتش آسیب می‌زند، انجام نخواهد داد. یکی از دلایلی که بچه‌ها وارد تیپ شخصیتی ضدِ والدین و نابه‌هنجار می‌شوند، همین مسئله است.

← پس بسیار مهم است در حیطة الگوسازی برای فرزندانمان،

هم الگو را در عمل نشان دهیم

و هم آثار آن را به وضوح تبیین و آشکار کنیم.

◀ برای بالا رفتن ظرفیت حیای عاقلانه در فرزندانمان باید:

1. اجازه ندهیم حیای احمقانه در زندگی مان جایی پیدا کند.
2. حیای عاقلانه در زندگی مان واضح و علنی اجرا شود.
3. بعد از انجام حیای عاقلانه و پرهیز از حیای احمقانه، سطح عزت نفسمان را به شکل حقیقی گسترش دهیم و این را در عمل خود آشکارا نشان دهیم و به فرزندانمان بگوییم.

معرفی کتاب:

◀ کتاب «پژوهشی در فرهنگ حیا» آقای عباس پسندیده

◀ کتاب «حیا» آقای دکتر بانکی فرد